

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою

05-05-041S

СИЛАБУС SYLLABUS	УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ	
	LAND ADMINISTRATION	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	OK7	
Освітній рівень Level of Education	магістерський (другій)	
	master's (second)	
Галузь знань Field of Knowledge	G	«Інженерія, виробництво та будівництво» Engineering, Manufacturing and Construction
Спеціальність Field of Study	G18	Геодезія та землеустрій Geodesy and Land Management
Освітня програма Degree Programme	Землеустрій та кадастр	
	Land Management and Cadastre	

РІВНЕ – 2025

Силабус навчальної дисципліни **«Управління земельними ресурсами»** для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Землеустрій та кадастр» спеціальності G18 «Геодезія та землеустрій». Рівне. НУВГП. 2025. 25 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/34510/>

Розробник силабусу: Мошинський Віктор Степанович, професор, доктор с.-г. наук, професор кафедри землеустрою, кадастру, моніторингу земель та геоінформатики, Бухальська Тетяна Володимирівна, доцент, канд. тех. наук, доцент кафедри землеустрою, кадастру, моніторингу земель та геоінформатики.

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 8 від "25" серпня 2025 року

Завідувач кафедри: *е-підпис* Ліщинський А.Г., канд. техн. наук, доцент.

Керівник (гарант) ОП: *е-підпис* Ліщинський А.Г., канд. техн. наук, доцент.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 23 від "26" серпня 2025 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *е-підпис* Прищепа А.М., д.с.-г. наук, професор.

Попередня версія силабусу (вказати шифр) 05-05-026S

© НУВГП, 2025

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Управління земельними ресурсами	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Землеустрій та кадастр</i>
Спеціальність	<i>G18 Геодезія та землеустрій</i>
Рік навчання, семестр	<i>1-й рік, 1-й семестр, 2-й семестр</i>
Кількість кредитів	<i>12.0</i>
Лекції:	<i>1-й семестр: 36 год. д.ф.н., 2 год. з.ф.н. 2-й семестр: 34 год. д.ф.н., 2 год. з.ф.н.</i>
Практичні заняття:	<i>1-й семестр: 24 год. д.ф.н., 18 год. з.ф.н. 2-й семестр: 26 год. д.ф.н., 18 год. з.ф.н.</i>
Самостійна робота:	<i>1-й семестр: 120 год. д.ф.н., 160 год. з.ф.н. 2-й семестр: 120 год. д.ф.н., 160 год. з.ф.н.</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>1-й семестр: залік. 2-й семестр: екзамен.</i>

Мова викладання	українська
-----------------	------------

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)	
Лектор 	Бухальська Тетяна Володимирівна , доцент кафедри землеустрою, кадастру, моніторингу земель та геоінформатики, доцент, кандидат технічних наук
ORCID	https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-1482-2892
Як комунікувати	t.v.bukhalska@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ	
Мета та завдання	

Дисципліна «Управління земельними ресурсами» є однією із основних у ході підготовки фахівців із геодезії та землеустрою (спеціалізація «Землеустрій та кадастр»).

Метою є отримання спеціалізованих концептуальних знань про роль управління земельними ресурсами у сфері землеустрою та у вирішенні практичних проблем раціонального землекористування на основі викладення основних теоретичних і методологічних положень науки і практики управління природно-техногенними системами. Також метою дисципліни є завершення формування у майбутніх землевпорядників практичних навичок з обґрунтованого прийняття управлінських рішень у галузі земельних відносин.

Завдання полягає у тому, щоб ознайомити студентів з принципами та структурою управління земельними ресурсами, надання студентам базових знань щодо системного моделювання природних систем, ознайомити студентів з сучасними методами обґрунтування заходів за допомогою систем підтримки прийняття управлінських рішень, навчити студентів приймати проектно-управлінські рішення щодо земель різних категорій через механізми територіально-просторового планування та аналізувати ефективність їх впровадження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним приймати проектно-управлінські рішення щодо управління землями на регіональному та місцевому рівнях, обґрунтувати запропоновані заходи за допомогою систем підтримки прийняття управлінських рішень, працювати з сучасними програмними продуктами при створенні цифрової картографічної основи адміністративного району, формувати оптимальний набір управлінь у межах чинного правового та інституційного забезпечення, розробляти стратегії управління у сучасному правовому полі.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1737>

**Передумови вивчення*
(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)**

Передумови вивчення забезпечують навчальні дисципліни «Кадастр», «Землевпорядне проектування» та «Територіально-просторове планування»

Компетентності

ЗК01.Здатність виявити, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК03.Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК04.Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК01.Здатність планувати і виконувати теоретичні та/або прикладні дослідження, створювати нові знання і технології у сфері геодезії та землеустрою.

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань

СК03.Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК04. Здатність здійснювати пошук необхідної інформації, обирати і застосовувати сучасні методи обробки, аналізу, оцінювання та оприлюднення даних, зокрема геопросторових та метаданих, при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК06.Здатність розробляти та реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямів із урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

СК07. Здатність організовувати діяльність та ефективно керувати складними та/або непередбачуваними робочими процесами у сфері геодезії та землеустрою.

СК09. Здатність розробляти і застосовувати нові стратегічні підходи до вирішення проблем у сфері геодезії та землеустрою.

СК10.Здатність здійснювати перспективне планування та функціональне зонування всієї території територіальної громади, встановлювати обмеження на використання територій навколо режимоутворюючих об'єктів, розробляти планувальні рішення, які сприятимуть сталому розвитку громад.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, достатні для проведення досліджень і здійснення інновацій.

РН03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.

РН06. Співпрацювати із замовниками та виконавцями робіт та послуг, готувати тендерні пропозиції у сфері геодезії та землеустрою, укладати відповідні договори

РН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях.

РН08. Розробляти і керувати проєктами з урахуванням технологічних умов та вимог щодо управління виробництвом у сфері геодезії та землеустрою та з дотичних міждисциплінарних напрямів, з урахуванням економічних, соціальних, екологічних і правових аспектів; готувати технічні завдання, заявки на фінансування проєктів, здійснювати планування робіт, планувати ресурси та керувати ними.

РН09. Розробляти і впроваджувати заходи з оперативного та перспективного управління, прогнозування і планування геодезичного, картографічного та землевлпорядного виробництва з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень

РН10. Захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності.

РН11. Виконувати комплексний аналіз та оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.

РН14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.

РН15. Здійснювати просторове планування територій, у тому числі у межах річкових басейнів та водогосподарських систем, з дотриманням принципів раціонального використання та охорони земель, враховуючи вплив соціально-економічних, екологічних, ландшафтних, природоохоронних та інших чинників.

Структура та зміст освітнього компонента

Денна форма навчання

1-й семестр: лекцій - 36 год; практ.роб. - 24 год; с.р. - 120 год;

2-й семестр: лекцій - 34 год; практ.роб. - 26 год; с.р. - 120 год;

Заочна форма навчання

1-й семестр: лекцій - 2 год; практ.роб. - 18 год; с.р. - 160 год;

2-й семестр: лекцій - 2 год; практ.роб. - 18 год; с.р. - 160 год;

Оцінювання знань студентів

1 семестр д.ф.н.; 1 семестр з.ф.н.;

За поточну (практичну)
складову оцінювання, змістовий
модуль 1 – 40 балівЗа модульний (теоретичний)
контроль знань, модуль 1 - 20балівЗа поточну (практичну)
складову оцінювання, змістовий
модуль 2 – 20 балівЗа модульний (теоретичний)
контроль знань, модуль 2 - 20балів

Усього за поточну (практичну) складову оцінювання, балів

60

Усього за модульний (теоретичний) контроль знань, модуль
1, модуль 2, бали

40

Усього за дисципліну**100****Оцінювання знань студентів**

2 семестр д.ф.н.; 2 семестр з.ф.н.;

За поточну (практичну)
складову оцінювання, змістовий
модуль 1 – 40балівЗа модульний (теоретичний)
контроль знань, модуль 1 - 20балівЗа поточну (практичну)
складову оцінювання, змістовий
модуль 2 – 20балівЗа модульний (теоретичний)
контроль знань, модуль 2 - 20балів

Усього за поточну (практичну) складову оцінювання, балів

60

Усього за модульний (теоретичний) контроль знань, модуль
1, модуль 2, бали

40

Усього за дисципліну**100****ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ****I семестр****Модуль 1****Змістовий модуль 1****Теоретичні основи управління земельними ресурсами****ТЕМА 1. Системно-наукові принципи управління земельними ресурсами**

Результати навчання RH01 RH03 RH14	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-5], [7-8], [10-11], [24-25]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	4	-	
	Практичні	4	2	
	Самостійна	10	15	

Опис теми Системні засади управління земельними ресурсами. Земля як цілісний об'єкт управління. Основи теорії управління земельними ресурсами. Формалізація системи «земельні ресурси». Наукові принципи управління земельними ресурсами. Системи підтримки прийняття рішень (СППР) та їх математичне забезпечення.

Практична складова: Вивчення системного моделювання природних систем, розробки систем підтримки управлінських рішень на основі науково обґрунтованого підходу до процесу управління у сфері землеустрою. Розробка автоматизованої системи підтримки прийняття управлінських рішень для певної території.

ТЕМА 2. Науково-організаційні засади формування системи управління земельними ресурсами

Результати навчання RH01 RH03 RH07	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-5], [8-11]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	4	-	
	Практичні	-	1	
	Самостійна	10	15	

Опис теми Поняття управління земельними ресурсами. Предмет науки і методи дослідження. Теоретико-системні засади управління. Організаційні механізми управління земельними ресурсами. Методи управління. Функції управління. Основні підходи до формування управління земельними ресурсами за кордоном.

ТЕМА 3. Основи земельного менеджменту

Результати навчання RH06 RH07 RH08 RH09	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-5], [8-11], [18]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	4	0.5	
	Практичні	2	2	
	Самостійна	10	15	

Опис теми Поняття «земельного менеджменту». Розвиток земельного менеджменту у системі управління земельними ресурсами. Стратегія і тактика менеджменту. Стил ь керівництва. Стратегічне управління землевпорядним підприємством. Планування виробничого процесу, підвищення кваліфікації персоналу, підготовка та підвищення кваліфікації кадрів. Договірна документація у сфері землеустрою. Надання консалтингових послуг з питань землеустрою.

Практична складова: Вивчення організаційних механізмів, методів та функцій управління виробничим процесом. Формування та вибір стратегії управління у сучасному правовому полі.

ТЕМА 4. Інформаційне та технологічне забезпечення управління земельними ресурсами

Результати	Вид робіт	Кількість годин	Література:
------------	-----------	-----------------	-------------

навчання RH06 RH07 RH09 RH10		денна ф.н.	заочна ф.н.	[1-5], [8-10], [18], [22]
	Лекції	4	0.5	
	Практичні	4	2	
	Самостійна	10	20	

Опис теми	Розвиток інформаційно-інтелектуальних технологій у системі управління земельними ресурсами. Інноваційно-інвестиційна діяльність у сфері управління земельними ресурсами. Технічне та технологічне забезпечення у сфері геодезії та землеустрою. Науково-технічна та рекламна інформація. Система управління якістю робіт у сфері землеустрою. Авторських нагляд за здійсненням проектної документації із землеустрою. Практична складова: Створення цифрової картографічної основи території територіальної громади за допомогою сучасного програмного забезпечення. Побудова комп'ютерної моделі СППР з використанням засобу «Функція» у середовищі Microsoft Excel.
-----------	---

ТЕМА 5. Правові та нормативно-методичні основи управління земельними ресурсами

Результати навчання RH01 RH08 RH09	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-5], [10-11], [27-47]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	2	-	
	Практичні	2	2	
	Самостійна	10	15	

Опис теми	Конституційні основи управління земельними ресурсами України. Земельний кодекс – правова основа управління використання земельних ресурсів. Стандарти, норми, правила, регламенти, методичні рекомендації, інструкції, як інструментарій управління земельними ресурсами. Гармонізація земельного законодавства України із законодавством ЕС у сфері земельних відносин. Практична складова: Дослідження законодавчого та нормативного забезпечення прийняття управлінських рішень місцевому рівні, а саме на рівні територіальної громади.
-----------	---

Модуль 2

Змістовий модуль 2

Концепції сучасного управління земельними ресурсами

ТЕМА 6. Організаційно-інституційний механізми управління земельними ресурсами

Результати навчання RH03 RH08 RH09	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-6], [10-11], [27-47]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	2	-	
	Практичні	2	2	
	Самостійна	10	10	

Опис теми	Розмежування компетенції вищих органів у галузі управління земельними ресурсами. Компетенція вищих органів виконавчої влади у галузі управління використанням і охороною земель. Організаційна структура управління земельними ресурсами на регіональному рівні. Організаційна структура управління земельними ресурсами на місцевому рівні. Підготовка кадрів для державних земельних органів. Законодавство про державну службу, антикорупційне законодавство та спеціальне законодавство. Практична складова: Вивчення структури та організації діяльності органів державної влади у сфері управління земельними ресурсами на різних ієрархічних рівнях. Аналіз завдань, повноважень та прав органів державного управління у сфері земельних відносин.
-----------	---

ТЕМА 7. Основні механізми та інструменти управління земельними ресурсами

Результати навчання RH01 RH03 RH11 RH14	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-8], [10-12], [14]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	2	-	
	Практичні	2	1	
	Самостійна	15	15	

Опис теми	Адміністративно-правовий механізм управління земельними ресурсами. Економічний механізм управління земельними ресурсами. Організаційний механізм управління земельними ресурсами. Екологічні аспекти управління. Вдосконалення екологічної інфраструктури. Оцінка ефективності рішень щодо управління земельними ресурсами. Практична складова: Дослідження екологічної, виробничо-економічної та соціальної ефективності реалізації управлінь стосовно земель громади у розрізі сформованих типів землекористування.
-----------	---

ТЕМА 8. Spatial planning as the main mechanism for effective use and protection of land resources

Результати навчання RH01 RH03 RH14 RH15	Вид робіт	Кількість годин		Література: [12], [14], [21-25]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	2	-	
	Практичні	-	-	
	Самостійна	15	15	

Опис теми	Conceptual approaches to spatial planning. Spatial planning as the basis for sustainable land use. The system of spatial planning. Spatial planning at different hierarchical levels. Foreign experience in spatial planning.
-----------	--

ТЕМА 9. Планування використання та охорони земельних ресурсів в Україні

Результати навчання RH09 RH11 RH14	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-5], [8-12], [15-16], [19], [27-47]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	4	0.5	
	Практичні	4	2	
	Самостійна	10	15	
Опис теми	Прогнозування у землеустрої. Планування використання й охорони земель на різних ієрархічних рівнях. Державне регулювання, управління та забезпечення проведення землеустрою. Прогнозна (передпроектна) та планувальна документація із землеустрою. Загальнодержавна програма використання та охорони земель. Регіональна програма використання та охорони земель. Місцева програма використання та охорони земель. Концепція інтегрованого розвитку території територіальної громади. Практична складова: Вивчення системи планування використання й охорони земель в Україні. Визначення засобів і методів обґрунтування планових рішень на регіональному та місцевому рівні. Аналіз призначення та змісту основних прогнозних (передпроектних) та планувальних документацій із землеустрою на різних ієрархічних рівнях.			

ТЕМА 10. Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки

Результати навчання RH03 RH11 RH15	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-5], [8], [10-12], [16-17]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	4	-	
	Практичні	2	2	
	Самостійна	10	10	

Опис теми	Трансформація прав власності на землю. Управління процесом набуття і реалізації права на землю. Управління землями державної та комунальної власності. Управління землями приватної власності. Управління землями, що надані іноземним особам і державам. Управління землями спільної власності. Зонування земель як комплексний метод управління землекористуванням на засадах сталого розвитку. Комплексна оцінка земельних ресурсів за придатністю до використання. Методичні підходи до проведення зонування земель. Практична складова: Відповідно до індивідуальних вихідних даних розробка Схеми еколого-ландшафтного зонування територіальної громади з формуванням основних типів землекористування та визначенням режимів землекористування у їх межах.
-----------	---

ТЕМА 11. Управління земельними ресурсами у межах населених пунктів

Результати навчання RH01 RH11 RH14 RH15	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-6], [8], [10-17], [26-47]
		денна ф.н.	денна ф.н.	
	Лекції	4	0.5	
	Практичні	2	2	
	Самостійна	10	15	
Опис теми	Землі житлової та громадської забудови, їх визначення та особливості використання. Організаційні засади управління земельними ресурсами у населених пунктах. Земельна ділянка як об'єкт управління. Зміст та завдання кадастрового землепорядкування. Встановлення меж земельних ділянок на забудованих територіях. Проекти землеустрою щодо впорядкування території населених пунктів. Проекти землеустрою щодо впорядкування території для містобудівних потреб. Зонування земель у межах населених пунктів. Встановлення прибудинкових територій. Практична складова: Аналіз використання земель у межах населених пунктів територіальної громади. Розробка пропозицій щодо розвитку та вдосконалення використання земель населених пунктів.			

II семестр

Модуль 1

Змістовий модуль 1

Організація управління земельними ресурсами різних категорій

ТЕМА 1. Схема землеустрою та техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель територіальної громади

Результати навчання RH03 RH11 RH15	Вид робіт	Кількість годин		Література: [6-8], [12], [14-15], [27-47]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	4	0.5	
	Практичні	4	2	
	Самостійна	12	20	
Опис теми	Порядок розроблення схем землеустрою використання та охорони земель територіальної громади. Оптимізація землекористування територіальної громади. Оформлення планово-картографічних та текстових матеріалів. Особливості організації території через розробку схем землеустрою використання та охорони земель. Встановлення обмежень та обтяжень щодо використання земель. Техніко-економічне обґрунтування використання та охорони земель на перспективу. Практична складова: Відповідно до індивідуальних вихідних даних розробка Схеми землеустрою використання та охорони земель територіальної громади.			

ТЕМА 2. Особливості управління урбанізованим землекористуванням

Результати навчання RH03 RH11 RH14 RH15	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-6], [8], [10-17], [26-50]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	4	-	
	Практичні	2	2	
	Самостійна	12	15	

Опис теми: землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення, їх визначення, структура, особливості правового режиму та порядку використання. Обмеження та обтяження прав на земельну ділянку. Особливості встановлення обмежень у використанні земель. Рекультивація порушених земель. Робочий проект землеустрою щодо рекультивації земель. Визначення шкоди внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, псування земель, порушення режиму, нормативів і правил їх використання. Визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів.

Практична складова: Розробка пропозицій та проектних заходів щодо розвитку та управління урбанізованими територіями. Встановлення та організація санітарно-захисних зон, зон санітарної охорони, охоронних зон об'єктів інженерної інфраструктури. Розробка заходів щодо відновлення порушених земель на території ОТГ.

ТЕМА 3. Особливості управління землями сільськогосподарського призначення

Результати навчання RH11 RH14 RH15	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-8], [10-11], [15], [19], [26-47]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	4	0.5	
	Практичні	4	2	
	Самостійна	12	15	

Опис теми: Організаційно-інституційний механізм управління землями сільськогосподарського призначення. Землевпорядно-правове забезпечення адміністрування розвитку сільськогосподарського землекористування. Типи і види сівозмін. Організація орнопридатних земель. Організація кормових угідь. Розміщення та впорядкування території багаторічних насаджень. Консервація земель. Порядок консервації земель.

Практична складова: Здійснення організації території сільськогосподарських угідь на основі еколого-ландшафтного зонування у межах територіальної громади. Розробка заходів з охорони земель, захисту ґрунтів від вітрової та водної ерозії.

ТЕМА 4. Управління меліорованими землями

Результати навчання RH11 RH14 RH15	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-8], [10-11], [15], [19], [26-47]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	2	-	
	Практичні	2	2	
	Самостійна	12	15	

Опис теми	Організаційно-інституційне забезпечення управління меліорованими землями. Організація та використання меліорованих земель. Обґрунтування заходів еколого-економічної оптимізації використання та охорони меліорованих земель. Удосконалення співвідношення і розміщення земель та сільськогосподарських угідь на меліорованих територіях. Практична складова: Розробка пропозицій та проектних заходів еколого-економічної оптимізації використання та охорони меліорованих земель у межах територіальної громади.
-----------	--

ТЕМА 5. Управління радіонуклідно забрудненими землями

Результати навчання RH11 RH14 RH15	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-8], [10-11], [15], [19], [26-47]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	2	-	
	Практичні	2	2	
	Самостійна	12	15	
Опис теми	Загальна характеристика радіонуклідно забруднених земель. Організаційно-інституційне забезпечення управління радіонуклідно забрудненими землями. Організація та використання радіонуклідно забруднених земель. Впровадження спеціальних сівозмін. Практична складова: Розробка пропозицій та проектних заходів щодо організації радіонуклідно забруднених земель у межах територіальної громади.			

Модуль 2

Змістовий модуль 2

Управління земельними ресурсами із значним природно-ресурсним потенціалом

ТЕМА 6. Управління землями лісогосподарського призначення та водного фонду

Результати навчання RH03 RH11 RH14 RH15	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-8], [10-12], [14], [15], [19] [26-47]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	4	0.5	
	Практичні	4	2	
	Самостійна	12	15	

Організації та визначення меж територій лісогосподарського призначення. Управління землями водного фонду. Організація та визначення меж територій водного фонду та водоохоронних зон водних об'єктів. Регулювання господарської діяльності у межах водоохоронних обмежень.

Практична складова: Розробка пропозицій та проектних заходів щодо розвитку та управління землями лісогосподарського призначення та водного фонду у межах територіальної громади. Встановлення та організація водоохоронних обмежень.

ТЕМА 7. Управління землями природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення

Результати навчання RH11 RH14 RH15	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-8], [10-12], [15], [19], [26-47]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	4	-	
	Практичні	2	2	
	Самостійна	12	15	

Опис теми

Особливості управління землями природно-заповідного фонду. Організація та впорядкування територій об'єктів природно-заповідного фонду. Режим використання територій об'єктів природно-заповідного фонду. Складання проектів землеустрою щодо організації та визначення меж територій природно-заповідного фонду.

Практична складова: Розробка пропозицій та проектних заходів щодо розвитку та управління землями природно-заповідного фонду у межах територіальної громади. Встановлення та організація охоронних зон навколо об'єктів природно-заповідного фонду.

ТЕМА 8. Управління землями оздоровчого та рекреаційного призначення

Результати навчання RH11 RH14 RH15	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-8], [10-12], [14-15], [26-47]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	2	-	
	Практичні	2	1	
	Самостійна	12	15	

земель рекреаційного призначення. Класифікація земель рекреаційного призначення. Організація та визначення меж територій рекреаційного призначення. Особливості управління землями оздоровчого призначення. Класифікація земель оздоровчого призначення та режим їх використання. Вимоги до складу та змісту проектів землеустрою щодо організації та визначення меж територій оздоровчого призначення.

Практична складова: Розробка пропозицій та проектних заходів щодо розвитку та управління землями оздоровчого та рекреаційного призначення у межах територіальної громади. Встановлення та організація зон санітарної охорони навколо курортів. Виділення територій з організованою рекреацією.

ТЕМА 9. Управління землями історико-культурного призначення

Результати навчання RH03 RH11 RH14 RH15	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-8], [10-17], [26-47]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	2	-	
	Практичні	2	1	
	Самостійна	12	15	
Опис теми	Особливості управління землями історико-культурного призначення. Органи управління землями історико-культурного призначення. Управління процесом реалізації права власності і користування на землі історико-культурного призначення. Організації та встановлення меж територій історико-культурного призначення. Організація зон охорони пам'яток як механізм управління землями історико-культурного призначення. Відповідальність за порушення законодавства про охорону земель історико-культурного призначення. Практична складова: Розробка пропозицій та проектних заходів щодо розвитку та управління землями історико-культурного призначення у межах територіальної громади. Встановлення та організація охоронних зон навколо об'єктів культурної спадщини.			

ТЕМА 10. Управління землями з особливими умовами використання територій

Результати навчання RH01 RH03 RH11 RH14 RH15	Вид робіт	Кількість годин		Література: [1-5], [10-15], [20], [48], [51]
		денна ф.н.	заочна ф.н.	
	Лекції	4	0.5	
	Практичні	2	2	
	Самостійна	12	20	

Опис теми Управління землями в смугах прикордонного режиму. Управління землями з несприятливими природними умовами. Особливості управління територіями, що постраждали внаслідок воєнних дій. Визначення розміру шкоди, завданої землі, ґрунтам внаслідок збройної агресії та бойових дій.

Практична складова: Розробка заходів щодо відновлення порушених та техногенно забруднених земель. Розрахунок розміру шкоди, завданої землі, ґрунтам внаслідок збройної агресії та бойових дій.

Форми та методи навчання

Лекції проводяться із використанням технічних засобів навчання і супроводжуються демонстрацією за допомогою цифрового проектора лекційного матеріалу (рисуноків, схем, відео, прикладів виконання тощо). Практичні заняття передбачають виконання завдань за індивідуальними вихідними даними з метою закріплення знань, отриманих на лекціях. Здобувачі всіх форм навчання мають доступ до навчальних матеріалів та методичного забезпечення на платформі Moodle та цифрового репозиторію НУВГП. Здобувачі отримують усі необхідні консультації для демонстрації знань та вмінь під час захисту звітів та самостійного опрацювання матеріалів.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Мультимедіа, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, графічні засоби, спеціалізоване програмне забезпечення (Digitalis, QGIS)

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати практичні завдання. В результаті вони зможуть отримати такі **обов'язкові** бали:

- 60 балів - за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять, що становить поточну (практичну) складову його оцінки;
- 20 балів – модульний контроль 1;
- 20 балів – модульний контроль 2.

Усього 100 балів.

Шкала оцінювання з детальним розподілом балів наведена на сторінці навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle:

<https://exam.nuwm.edu.ua/mod/page/view.php?id=93891&forceview=1>

Модульний контроль проходить у формі тестування із застосуванням системи Moodle. У тесті 30 запитань різної складності:

- рівень 1 – 20 запитань по 0,5 балів (10 балів),
- рівень 2 – 8 запитань по 0.8 балу (6,4 бали),
- рівень 3 – 2 запитання по 1,8 бали (3,6 бали).

Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції: <https://ep3.nuwm.edu.ua/25889/>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Горлачук В.В., В'юн В.Г., Песчанська І. М. та ін. Управління земельними ресурсами: підручник. Львів: Магнолія плюс, 2006. 443 с.
2. Попов А. С. Управління земельними ресурсами: навч. посіб. Миколаїв: МНАУ, 2022. 214 с. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11843/1/popov-uprav-zemel-resur-posib-2022.pdf>
3. Шарий Г.І., Тимошевський В.В., Міщенко Р.А., Юрко І.А. Управління земельними ресурсами: навч. посіб. Полтава: ПолтНТУ, 2019. 172 с.
4. Радзій В.Ф. Управління земельними ресурсами : конспект лекцій. Луцьк: Вол. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. 130 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20800/1/Upravl_zemeln_res.pdf
5. Третяк А.М., Дорош О.С. Управління земельними ресурсами: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2006. 360 с. URL: <http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Управління-земельними-ресурсами-Третяк-А.М.-Дорош-О.С.-2006.pdf>
6. Мошинський В. С., Бухальська Т. В. Управління земельними ресурсами. Практикум: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2010. 133 с. <https://ep3.nuwm.edu.ua/3277/1/706008zah.pdf>
7. Мошинський В.С. Методи управління продуктивністю та екологічною стійкістю осушуваних земель: монографія. Рівне: НУВГП, 2005. 340 с. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/4333/1/Мошинський.%20Методи%20управління%20зах.pdf>
8. Довідник із землеустрою / Горлачук В.В. та ін.; за заг.ред. Л.Я. Новаковського. 4-те вид., перероб. і доп. Київ: Аграр. наука, 2015. 492 с.
9. Горлачук В. В., Песчанська І. М., Скороходов В. А. Земельний менеджмент: навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2006. 192 с.
10. Домбровська О. А., Корецький А. В. Управління земельними ресурсами: навч. посіб. ФЛП Панов А. Н. 2018. 368 с
11. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: базові засади теорії, інституціалізації, практики: монографія / Третяк В.М., Курильців Р.М.

- та ін. за заг. ред. А.М. Третяка. Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. 227 с.
12. Територіально-просторове планування землекористування: навчальний посібник / Третяк А.М. та ін.; за заг. ред. А.М. Третяка. Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2022. 168 с.
 13. Ступень М.Г., Гулько Р.Й., Микула О.Я. Кадастр населених пунктів: підручник. Львів: «Новий Світ-2000», 2005. 392 с.
 14. Територіально-просторове планування: базові засади теорії, методології, практики: монографія / Третяк В.М., Прядка Т.М. та ін. за заг. ред. А.М. Третяка. Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. 142 с.
 15. Як розробити комплексний план громади: посібник для професіоналів / Резнікова К. та ін.; за заг. ред. С. Кубаха. Київ: USAID, 2019. 133 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/818/Посібник_для_професіоналів.pdf
 16. Новаковський Л.Я., Олещенко М.А. Соціально-економічні проблеми сучасного землекористування. Київ: КП "Київський інститут земельних відносин", 2014. 274 с.
 17. Третяк А.М., Третяк В.М., Третяк Н.А., Лобунько А.В. Капіталізація землекористування населених пунктів в процесі зміни їх меж та трансформації видів використання земель. Херсон: ОЛДІ–ПЛЮС, 2016. 133 с.
 18. Гнаткович Д.І. Організація і планування робіт по землевпорядкуванню. Київ: Світ, 1992.
 19. Третяк А.М., Третяк В.М., Леонець В.О., Третяк Н.А., Капінос Н.О. Склад, структура та зміст «Програми використання і охорони земель та інших природних ресурсів на територіях об'єднаних територіальних громад» на прикладі Деснянської об'єднаної територіальної громади Козелецького району Чернігівської області. Херсон: ОЛДІ–ПЛЮС, 2016. 144 с.
 20. Голубцов О., Сорокіна Л., Сплодитель А., Чумаченко С. Вплив війни росії проти України на стан українських ґрунтів. Результати аналізу. – Київ: ГО «Центр екологічних ініціатив «Екодія», 2023. 32 с.
 21. Бухальська Т.В. Територіально-просторове планування як механізм сталого розвитку територій. Вісник НУВГП. Технічні науки: збірник наукових праць. Рівне: НУВГП, 2023. Вип.2(102). С.414-429
 22. Bukhalska T., Yanchuk O., Moshynskyi V., Lishchynsky A. Conceptual modeling of the structure of a geoinformation system for formation of land plots in state and municipal ownership of settlements. Geodesy and Cartography. 2025. № 51(1). P. 18–30. DOI: <https://doi.org/10.3846/gac.2025.21032>
 23. Spatial Planning: Key Instrument for Development and Effective Governance with Special Reference to Countries in Transition. Economic commission for Europe, United Nations. New York and Geneva, 2008. 46 p.
 24. Metternicht G. Land use and spatial planning to support sustainable land management. GLO Working Paper. 2017.
 25. Reimer M., Getimis P., Blotvogel H. Spatial Planning Systems and Practices in Europe: A Comparative Perspective on Continuity and Changes. Routledge, 2014. 310 p.

Допоміжна література

26. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Управління земельними ресурсами» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського рівня) за освітньо-професійною програмою «Землеустрій

та кадастр» спеціальності G18 «Геодезія та землеустрій» денної та заочної форм навчання /Мошинський В.С., Бухальська Т.В. 05-05-118М. Рівне: НУБГП, 2025. 51 с.URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/34449/1/05-05-118%D0%9C%20%281%29.pdf>

Нормативно-правова

27. Конституція України: Закон України від 28.06.2001 р. № 254к/96-ВР.
28. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10 2001 р. № 2768-III. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
29. Водний кодекс України: Закон України від 22.05.2008 р. № 10-рп/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95#Text>
30. Лісовий кодекс України: Закон України від 21.01.1994 р. № 3852-XII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
31. Про землеустрій: Закон України від 02.05.2003 р. № 858-IV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>.
32. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 07.07.2011 р. № 3613-VI. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>.
33. Про охорону культурної спадщини: Закону України від 08.06.2000 р № 1805-14 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
34. Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16.06.1992. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>
35. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.11 р № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>
36. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19.06. 2003 р. № 963-15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text>
37. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 р. № 962-15 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>
38. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру. постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 р. № 1051. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#Text>
39. Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них: постанова Верховної Ради України від 08.05.96 р. №486
40. Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів: постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.98 р. № 2024.
41. Порядок з питань відновлення та розвитку регіонів і територіальних громад: постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2023 р. № 731 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-2023-%D0%BF#Text>
42. Порядок формування Концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади: наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 22.09.22 р. № 172 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-22#Tex>
43. Методичні рекомендації щодо розроблення схем землеустрою і техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель адміністративно-територіальних одиниць від 02.10.2013 за № 395. URL: <https://www.advokat-buro.com/metodichni-rekomendatsiyi-shhodo-rozroblennya-shem-zemleustroyu-i-tehniko-ekonomichnih-obgruntuvan-vikoristannya-ta-ohoroni-zemel-administrativno-teritorialnih-odinitis/>
44. Методичні рекомендації щодо розроблення проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь від 02.10.2013 р. № 396. URL: <https://zakononline.com.ua/documents/show/6889-68894>
45. ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій» URL: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/b_2_2_12/1-1-0-1802

46. ДБН Б.1.1-14:2021 Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні
47. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів від 19.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96#Text>
48. Про затвердження порядків з питань відновлення та розвитку регіонів і територіальних громад: постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2023 р. № 731 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-2023-%D0%BF#Text>
49. Методика визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами: наказ Мінприроди України від 29.08.2011 р. URL: <http://dei.gov.ua/menyu-4/2012-01-22-11-18-44.html>.
50. Методика визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства: наказ Мінприроди України від 27.10.1997 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0285-98>.
51. Про затвердження Методики визначення розміру шкоди, завданої землі, ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану: наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 04.04.2022 р. № 167. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/RE37742?an=13>

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-resources/>
2. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). URL: <http://www.lib.rv.ua/>
3. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <https://nuwm.edu.ua/activity/science/naukova-biblioteka/>
4. Цифровий репозиторій НУВГП. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/>

Поєднання навчання та досліджень* (за потреби)

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу, участі в науково-практичних конференціях. В освітньому процесі використовуються також наукові досягнення викладачів, що опубліковані у наукових працях.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Формування компетентностей із ОК «Управління земельними ресурсами» сприяє набуттю таких соціальних навичок, як здатність до комунікації, вміння застосовувати знання у практичних ситуаціях, вміння розв'язувати складні проблеми тощо.

Дедлайни та перескладання

Завдання до практичних та самостійних робіт з відповідної теми повинні бути виконані і здані на оцінювання протягом 14 днів з дати заняття. При порушенні термінів кількість балів знижується на 10%. Кінцевим терміном здачі завдань є останній робочий день навчального семестру.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/> Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <https://ep3.nuwm.edu.ua/21123/>

Оголошення стосовно дедлайнів здачі частин навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1737>

Неформальна та інформальна освіта (за потреби)

Студенти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним Положенням: <https://ep3.nuwm.edu.ua/28363/>

Зокрема студенти можуть самостійно проходити онлайн-курси на таких навчальних платформах, як Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших, для наступного перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни (освітньої програми) та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <https://ep3.nuwm.edu.ua/25004/>

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин.

При об'єктивних причинах пропуску занять (лікарняні, мобільність і т. ін.) студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1737>

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно в навчальних цілях з даної дисципліни.

Автор
Доцент

Тетяна БУХАЛЬСЬКА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1551
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100